2024-76-RE

Causa 2024-76-RE

(Bernal c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 512-2024. Recurs d'empara

Aute del 20 de desembre del 2024

BOPA núm. 2, del 8 de gener del 2025

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 22 de novembre del 2024, per la representació processal del Sr. Patrick Bernal, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 13 d'octubre del 2024, dictat per la Secció d'Instrucció 3 de la Batllia, i, contra l'aute del 5 de novembre del mateix any, dictat pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració del dret a obtenir una resolució judicial motivada i fonamentada en Dret i no arbitrària i que no produeixi indefensió material efectiva, reconegut a l'article 10 de la Constitució, així com del dret a la llibertat, reconegut a l'article 9 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades, i, que s'adoptin les mesures per restaurar els drets del recurrent, d'acord amb les disposicions de l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional;

Vista la Constitució, especialment els articles 9, 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 21 de març del 2024, la Batllia va processar, mitjançant aute, el Sr. Patrick Bernal per la seva participació en concepte d'autor responsable d'un presumpte delicte major d'agressió sexual constitutiva de violació. En aquella decisió es va acordar la seva presó provisional en apreciar-se la concurrència del risc de sostracció de l'acció de la justícia, del risc de reiteració del delicte i del risc d'entorpir l'acció de la justícia, supòsits previstos respectivament als apartats 2, 4 i 6 de l'article 103 del Codi de procediment penal.

El 5 d'abril del 2024, aquesta decisió va ser confirmada en apel·lació pel Tribunal de Corts.

1.2. El 20 de juliol del 2024, la Batllia va dictar un aute en què decidia prorrogar el termini de presó provisional del processat per un període de 4 mesos addicionals. En aquesta resolució, a més d'exposar nous indicis obtinguts en la instrucció, es va valorar de nou la concurrència o no dels supòsits esmentats de l'article 103 del Codi de procediment penal.

El 14 d'agost del 2024, el Tribunal de Corts va confirmar aquest aute en apel·lació.

1.3. El 4 d'octubre del 2024, la representació processal del processat va sol·licitar la seva llibertat sense càrrecs o, subsidiàriament, la seva llibertat provisional sense fiança, o condicionada a la prestació d'una fiança o condicionada a romandre al Principat amb lliurament de la seva documentació i prohibició d'abandonar el país, i la prohibició d'entrar en contacte amb les

presumptes víctimes o atenuar la presó substituint-la per l'arrest domiciliari amb control monitoritzat, fins a la celebració del judici oral.

1.4. El 13 d'octubre del 2024, la Secció d'Instrucció 3 de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual decidia no donar lloc a la petició de llibertat instada pel processat, fonamentant-se en la subsistència dels supòsits 2 i 6 de l'article 103 del Codi de procediment penal.

1.5. La representació processal del Sr. Patrick Bernal va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 5 de novembre del 2024, el Tribunal de Corts va dictar un aute que decidia desestimar aquest recurs i confirmar la mesura cautelar de caràcter personal de presó provisional, la qual es va declarar ajustada a dret, sense que es derivés de les actuacions les vulneracions denunciades dels drets fonamentals.

1.6. El 22 de novembre del 2024, la representació processal del Sr. Patrick Bernal va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 13 d'octubre del 2024, dictat per la Secció d'Instrucció 3 de la Batllia, i, contra l'aute del 5 de novembre del mateix any, dictat pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració del dret a obtenir una resolució judicial motivada i fonamentada en Dret i no arbitrària i que no produeixi indefensió material efectiva, reconegut a l'article 10 de la Constitució, així com del dret a la llibertat, reconegut a l'article 9 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent al·lega que les decisions impugnades no respecten el principi de proporcionalitat en la mesura que limiten el seu dret a la llibertat, mitjançant la presó provisional que no és la manera idònia, ni necessària per assolir el fi constitucionalment previst, sobretot quan existeix una possibilitat menys gravosa per al dret fonamental en qüestió.

- Considera que els tribunals ordinaris justifiquen el seu manteniment en presó en la seva manca d'arrelament al país per considerar que presenta un risc elevat de sostraure's a l'acció de la justícia. No obstant això, manifesta que les valoracions dels tribunals ordinaris són subjectives, insisteix en

què la realitat és diferent, que el seu centre d'interessos es troba a Andorra, que fa 5 anys, i no 3, que viu a Andorra, que conviu amb la seva parella d'ençà que es van establir al Principat i que el seu negoci va ser constituït pels dos.

- Pel que fa al risc de causar algun perjudici al bon funcionament de la instrucció, recorda que la seva presó no ha estat incomunicada i que ha pogut mantenir contactes telefònics, personals i correspondència, sense que això impliqui cap entorpiment en la instrucció.

- Per aquests motius, considera que, després de més de 8 mesos en presó provisional, l'arrest domiciliari amb control monitoritzat seria més adient.

- Aquesta mesura permetria una reinserció i resocialització, perquè el procés penal no ha d'anar exclusivament a sancionar.

- Retreu als tribunals ordinaris haver obviat completament la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans en la matèria, segons la qual la mera absència de residència, la manca de treball o de família o la severitat de la sentència que cal esperar, considerats aïlladament, no justifiquen el risc de fugida.

- Seguidament, cita la jurisprudència del Tribunal Constitucional sobre el cànon de constitucionalitat i conclou que les resolucions dictades pels tribunals ordinaris en aquesta causa han donat unes argumentacions que són del tot irraonables des de la perspectiva lògica o jurídica, i no han fonamentat les seves decisions sobre un raonament jurídic coherent, per tant, aquestes decisions esdevenen arbitràries.

- Segons el seu parer, el Tribunal de Corts no ha valorat totes les circumstàncies del cas, concretament, no ha tingut en compte la contradicció entre la seva versió i la de les querellants, així com la inexistència d'elements perifèrics que sustentin la versió de les suposades víctimes.

- La manca de solidesa en la inculpació i la manca de credibilitat de les imputacions de les querellants han de ser tingudes en compte en fase d'instrucció a l'hora de decidir si existeixen raons justificatives que avalin la procedència del seu manteniment en presó provisional.

- Recorda que la privació del dret a la llibertat ha de considerar-se d'aplicació excepcional,

subsidiària, provisional i proporcionada al fi perseguit, de manera que quan s'ha d'aplicar per garantir la persecució dels delictes, aquesta aplicació s'ha de produir amb el mínim sacrifici possible al dret a la llibertat.

- Si bé reconeix que en un primer moment pot adoptar-se en funció del tipus de delicte i a la pena assignada, el transcurs del temps ha de modificar aquestes circumstàncies i s'han de ponderar les dades personals del processat i les de cada cas concret, i a mesura que es produeixen més pròrrogues de presó, la motivació ha de ser més nítida, inequívoca i convincent per no lesionar el contingut del dret a la llibertat.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les decisions impugnades, i, que s'adoptin les mesures per restaurar els drets del recurrent, d'acord amb les disposicions de l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

2.2. Argumentació del Tribunal de Corts

- El Tribunal de Corts després d'exposar el cànon de constitucionalitat sobre la fonamentació en Dret de les resolucions judicials, examina la decisió de la Batllia que denega la llibertat provisional del recurrent i conclou que aquesta dona una resposta lògica i no arbitrària a les seves pretensions, raonant la concurrència dels supòsits legalment previstos per al seu manteniment en presó provisional al seu cas particular i personal i considerant insuficient qualsevol altra mesura menys greu com a garantia de la seva presència el dia del judici oral.

- Per tant, no s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció, ja que la decisió apel·lada està legalment i lògicament motivada i no ha causat cap indefensió per aquests motius, ja que es fonamenta en la situació personal i concreta del recurrent i actualitza l'evolució de la instrucció per tal de determinar la idoneïtat de la mesura cautelar de caràcter personal de presó provisional.

- Recorda, que d'acord amb la seva jurisprudència, en la fase d'instrucció no es tracta de valorar la prova, sinó els indicis.

- Afegeix que les argumentacions del recurrent sobre les diligències d'instrucció practicades són alienes a l'objecte del coneixement propi del recurs d'apel·lació de l'article 194 del Codi de

procediment penal, i corresponen a l'àmbit de la fase del plenari i de la valoració de la prova que es practiqui en el judici penal.

- L'objecte d'aquest recurs s'ha de circumscriure a les mesures de caràcter cautelar i no pot abastar l'aute de processament, les seves ampliacions o els seus respectius fets o qualificacions jurídiques i constata que tret de la pretensió subsidiària, el *petitum* de nul·litat per manca de motivació del recurs d'apel·lació excedeix aquest àmbit.

- Pel que fa a l'al·legació sobre la vulneració del dret a un judici de durada raonable, el Tribunal de Corts manifesta que no hi ha hagut amb caràcter general una inactivitat de l'òrgan instructor en la tramitació del procés. I des d'un punt de vista concret, respecte de la denúncia de la manca de l'informe sobre els objectes intervinguts pel Servei de Policia, constata que, el 28 de maig del 2024, aquest va emetre un informe sobre l'anàlisi dels aparells tecnològics del processat. Per consegüent, el Tribunal de Corts desestima aquesta vulneració.

- Pel que fa a l'anàlisi dels motius en què la Batllia fonamenta el manteniment del processat en presó provisional (petició subsidiària del recurs d'apel·lació), el Tribunal de Corts els considera adequats i proporcionals.

- D'una banda, existeix el risc de sostracció a l'acció de la justícia (article 103.2 del Codi de procediment penal), perquè els delictes de caire sexual imputats són especialment greus, van tenir lloc presumptament en el lloc de treball del processat, com a massatgista, contra una diversitat de persones d'un perfil comú específic pels seus antecedents traumàtics viscuts i coneguts per ell, i tenen assignades unes penes de 3 mesos a 3 anys de presó i de 3 anys a 10 anys de presó.

- Afegeix que el processat no té un arrelament suficient de caràcter personal, familiar o econòmic amb el país, ja que els seus fills i nets no resideixen al Principat, i el seu nucli patrimonial i d'interessos resta a França, d'on és nacional. El recurrent només fa 3 anys (i no 5) que resideix al Principat, independentment dels anys que faci que convisqui amb la seva parella actual.

- Aquest supòsit coadjuva a considerar l'altre supòsit de presó provisional: el risc de perjudicar el desenvolupament normal de la instrucció.

- El Tribunal de Corts manifesta que aquest risc no es limita únicament a la fase d'instrucció, sinó que s'ha d'estendre fins a la celebració del judici oral, moment en què es practicarà la prova amb respecte dels principis d'immediació, d'oralitat i de contradicció.

- Per aquests motius, desestima el recurs d'apel·lació i confirma l'aute que denega la llibertat del recurrent.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El motiu principal d'aquest recurs d'empara es basa en el caràcter arbitrari de les decisions judicials impugnades, és a dir, l'aute del batlle instructor del 13 d'octubre del 2024, confirmat posteriorment pel Tribunal de Corts, el 5 de novembre del 2024. Ambdues decisions versen sobre la denegació de la llibertat provisional del recurrent -processat per la comissió de dos delictes majors contra la llibertat sexual- una volta esgotats els quatre primers mesos de presó provisional. L'interessat estima, per tant, que s'han conculcat els seus drets protegits a l'article 10 de la Constitució. A banda d'aquest greuge, considera, igualment, que la seva privació de llibertat és desproporcionada i, per consegüent, contrària al dret a la llibertat establert a l'article 9 de la Constitució.

3.2. L'admissió a tràmit d'un recurs d'empara exigeix complir amb uns pressupòsits d'acreditació de la legitimació activa (articles 36 i 87 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional), amb uns pressupòsits formals (articles 36 i 88 de la mateixa Llei) i amb uns altres pressupòsits objectius, alhora que el recurs ha d'estar dotat del necessari contingut constitucional.

Correspon, doncs, examinar si en aquest recurs d'empara, com exigeix l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, les infraccions denunciades posseeixen el necessari i suficient contingut constitucional, atès que si manquen manifestament d'aquest, el recurs no pot ser admès a tràmit.

3.3. Pel que fa al greuge relatiu a l'article 10 de la Constitució, aquest Tribunal Constitucional s'ha pronunciat de manera reiterada respecte del deure de motivació (veg. per ex. la sentència del 2 d'abril del 2012, recaiguda en la causa 2011-37-RE, la sentència del 12 d'octubre del 2018, recaiguda en la causa 2018-21-RE, i la sentència del 9 de setembre del 2019, recaiguda en la causa 2019-34-RE).

La nostra doctrina ha estat constant en el sentit de destacar que el deure de motivar les resolucions

judicials deriva de la necessitat que els jutges expliquin el raonament emprat per tal que els justiciables puguin entendre els motius pels quals les seves pretensions han estat totalment o parcialment rebutjades.

La motivació és una conseqüència dels principis de bona administració de la justícia i de seguretat jurídica (veg. les sentències del Tribunal Europeu dels Drets Humans recaigudes, respectivament, en les causes Von Maltzan i d'altres c/ Alemanya (dec.) [GC], núm. 71916/01, del 2 de març del 2005, § 132 i García Ruiz c/ Espanya [GC], núm. 30544/96, del 21 de gener de 1999, § 26), ocupa un lloc eminent dins de tota societat democràtica (Guðmundur Andri Ástráðsson c/ Islàndia [GC], núm. 26374/18, de l'1 de desembre del 2020, § 283) i requereix que es recolzi en criteris objectius derivats del dret. A més, i no es pot oblidar, la motivació de les resolucions judicials i, per tant, l'explicitació de l'aparell argumentari per acollir o refusar les pretensions de les parts, és aquell que possibilita que els tribunals superiors puguin conèixer les raons exactes en què s'ha fonamentat l'òrgan judicial *a quo* en la seva resolució. Tampoc es pot descartar el fet que la motivació contribueixi a una millor acceptació de la decisió subjacent (Taxquet c/ Bèlgica [GC], núm. 926/05, del 16 de novembre del 2010, § 91).

Per últim, però no menys important, el Tribunal Europeu dels Drets Humans ha assenyalat igualment que la motivació ha de contenir una exigència de rigor i de qualitat. I, en aquest sentit, s'han equiparat a denegacions de justícia aquelles fonamentacions judicials estàndards, esquelètiques o vagues (veg. les sentències recaigudes en les causes Georgiadis c/ Grècia, núm. 21522/93, del 29 de maig de 1997, § 42, i, Higgins i d'altres c/ França, núm. 134/1996/753/952, del 19 de febrer de 1998, § 42).

3.4. Són fets pacífics que el recurrent va ser processat el 21 de març del 2024 per la seva implicació, en concepte d'autor, per un presumpte delicte major d'agressió sexual constitutiva de violació i per un altre presumpte delicte major d'agressió sexual. L'aute de processament esmentat també ordenava la seva presó provisional. El 20 de juliol del 2024, la Batllia va dictar un altre aute en què decidia prorrogar el termini de presó provisional del processat per un període suplementari de 4 mesos. El 4 d'octubre del 2024, és a dir, durant la primera pròrroga de la presó provisional, la representació processal del processat va sol·licitar la seva llibertat, la qual va ser denegada primer per la Batllia (13 d'octubre del 2024) i, posteriorment, pel Tribunal de Corts en fase d'apel·lació (5 de novembre del 2024).

La denegació de la llibertat del processat se sustentava principalment en tres motius: 1) el risc de sostracció a l'acció de la justícia a causa de la gravetat dels delictes imputats (un presumpte delicte major d'agressió sexual constitutiva de violació i un altre presumpte delicte major d'agressió sexual) i de les penes assignades (respectivament: 3 anys a 10 anys de presó i 3 mesos a 3 anys de presó); 2) la manca d'arrelament suficient al país: a) els seus fills i nets no resideixen al Principat; b) el seu nucli patrimonial i d'interessos se situa a França; c) la seva nacionalitat francesa; d) el temps de residència al Principat (3 anys); i, e) la possible absència d'extradició des de França en cas de fugida al país veí; i, 3) el risc de perjudicar el desenvolupament normal de la instrucció.

3.5. És ben sabut que el recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància, ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic, ni absurd i que no vulneri cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució. I és necessari constatar que el conjunt dels arguments que acabem de reproduir no pot ser de cap manera titllat seriosament d'arbitrari o d'il·lògic.

En primer lloc, tant el batlle instructor com el Tribunal de Corts deneguen la llibertat provisional del recurrent, perquè els delictes subjacents són molt greus i les penes molt considerables, la qual cosa justifica l'existència d'un risc elevat de fugida i més quan el recurrent té poc arrelament al país (sent indiferent si hi viu des de fa 3 o 5 anys).

En segon lloc, s'exposa que, en cas de llibertat provisional i de posterior fugida a l'estranger, esdevindria molt difícil extradir el recurrent al Principat, compte tingut de les regles relatives a la reciprocitat en dret internacional. En efecte, es considera que França difícilment acceptaria l'extradició d'un nacional seu, atès que Andorra no ho faria si es tractés d'una petició d'extradició d'un nacional andorrà vers el país veí.

I, en darrer lloc, la jurisdicció ordinària també raona que la llibertat provisional (o fins i tot l'arrest domiciliari amb control monitoritzat) podria perjudicar la instrucció, cas que el recurrent entrés en contacte amb els testimonis o les presumptes víctimes. I sobre aquest particular, aquest Tribunal observa, preliminarment, que el recurrent tampoc assenyala si la instrucció està actualment acabada o no. En qualsevol cas, el fet que el recurrent no hagi estat incomunicat durant el temps de la presó provisional no implica, en absolut, que hagi pogut entrar en contacte amb els testimonis o les presumptes víctimes. Per contra, resulta obvi deduir que les eventuals comunicacions amb les persones esmentades resultarien més fàcils fora de la presó.

El recurrent també insisteix en les deficiències a nivell de la instrucció del seu cas. Però, com justament assenyala el Tribunal de Corts, la valoració de les proves, especialment aquelles a càrrec, tindrà lloc durant la celebració de la vista oral, de manera que resulta prematur entrar ara en el fons de l'assumpte. Aquest Tribunal no ho descarta, però en situacions excepcionals que ara no apreciem.

Per finalitzar, el recurrent esmenta algunes sentències del Tribunal Europeu dels Drets Humans que estima conculcades. Es refereix, en particular, als assumptes B c/ Àustria, núm. 11968/86, § 42, del 28 de març de 1990; Stôgmûller c/ Àustria, núm. 1602/62, § 15, del 10 de novembre de 1969; Stici c/ Moldàvia, núm. 35324/04, § 44, del 23 d'octubre del 2007, Sulaoja c/ Estònia, núm. 55939/00, § 64, del 15 de febrer del 2005, i Gasins c/ Letònia, núm. 69458/01, § 64, del 19 d'abril del 2011.

L'estudi acurat de les resolucions del Tribunal Europeu dels Drets Humans no sembla anar en el sentit defensat pel recurrent, doncs, la seva anàlisi apareix, de vegades, massa reductora.

És cert que en la sentència B c/ Àustria, el Tribunal Europeu dels Drets Humans va afirmar que "*La persistència de raons plausibles per sospitar que la persona detinguda ha comés un delicte és una condició sine qua non de la regularitat del manteniment en presó (sentència Stögmüller del 10 de novembre de 1969, sèrie A núm. 9, pàg. 40, § 4)*". I això ho compartim totalment. Però, és que el Tribunal Europeu dels Drets Humans prossegueix el seu raonament dient "*No obstant això, al cap d'un cert temps, aquesta condició ja no és suficient; el Tribunal ha d'examinar aleshores "els motius que van dur a les autoritats judicials a optar" per aquesta mesura (ibidem així com les sentències Wemhoff esmentada, sèrie A núm. 7, pàg. 24-25, § 12, i Ringeisen del 16 de juliol de 1971, sèrie A núm. 13, pàg. 42, § 104)*". I, entenem que el Tribunal de Corts va verificar degudament si era procedent mantenir la presó provisional.

Quant a Stôgmûller c/ Àustria i Stici c/ Moldàvia, ambdós assumptes són massa allunyats del nostre, ja que és notori que les autoritats frontereres veïnes exigeixen excepcionalment l'exhibició del passaport a les persones que surten del país. Per tant, l'eventual retenció del passaport oferiria molt poques garanties per prevenir la fugida del país i, més encara, quan una hora és normalment suficient per anar de la frontera hispano-andorrana del riu Runer a la frontera franco-andorrana del Baladrà.

Per finalitzar, la problemàtica principal en les causes Sulaoja c/ Estònia i Gasins c/ Letònia se centrava en la deficient motivació -general i abstracta- de la prolongació de la presó preventiva. I això tampoc succeeix en el cas que ara en ocupa, com ja hem conclòs anteriorment.

Aquest Tribunal considera que la jurisprudència europea que fa autoritat en la matèria és actualment Merabishvili c/ Geòrgia [GC], núm. 72508/13, § 222, del 28 de novembre del 2017 i Buzadji c/ Moldàvia [GC], núm. 23755/07, § 87, del 5 de juliol del 2016. I aquestes sentències estableixen que "*La persistència de raons plausibles per sospitar que la persona detinguda ha comés un delicte és una condició sine qua non de la regularitat del manteniment en presó. No obstant això, quan les autoritats nacionals valoren per primera vegada, "just" després de l'arrest, si hi ha lloc d'ingressar la persona detinguda en presó provisional, aquesta condició ja no és suficient i les autoritats han de presentar també altres motius pertinents per legitimar aquesta detenció. Aquests altres motius inclouen el risc de fugida, el risc de pressionar els testimonis o d'alterar proves, el risc de col·lisió, el risc de reiteració del delicte, el risc per a l'ordre públic, o també la necessitat de protegir la persona mateixa objecte de la presó provisional (causa Buzadji, esmentada, §§ 87-88 i 101-102, i les causes que hi estan citades). L'existència d'aquests riscos ha d'estar degudament establerta i el raonament de les autoritats al respecte no podrà ser abstracte, general o estereotipat (veg., entre d'altres, Letellier c/ França, del 26 de juny de 1991, § 51, sèrie A núm. 207, Clooth c/ Bèlgica, del 12 de desembre de 1991, § 44, sèrie A núm. 225, Smirnova c/ Rússia, núm. 46133/99 i 48183/99, § 63,*

TEDH 2003-IX (extractes), i Guiorgui Nikolaïchvili c/ Geòrgia, núm. 37048/04, §§ 73 i 76, del 13 de gener del 2009)" i imposa a les autoritats nacionals que acordin una "*diligència particular en la tramitació del procediment*". Aquesta doctrina ens serà d'utilitat seguidament a l'hora de verificar si la presó provisional és raonable i proporcionada.

3.6. El recurrent discuteix també la proporcionalitat de la privació de llibertat. A diferència del control sobre el "*judici global de raonabilitat jurídica*" que realitza aquest Tribunal sobre la base de l'article 10 de la Constitució (vegeu la nostra sentència del 16 de gener del 2017, recaiguda en la causa 2016-31 i 27-2-RE), el marge d'apreciació de la jurisdicció ordinària és més reduït en matèria de restricció del dret a la llibertat. Per tant, l'escrutini d'aquest Tribunal esdevé més elevat en l'àmbit de l'article 9 de la Constitució.

Aquest Tribunal ja va assenyalar en la sentència esmentada del 16 de gener del 2017 que "*en el joc d'establiment de pròrrogues i límits màxims compta sempre la proporcionalitat a la gravetat dels fets*" i que "*Allò decisiu en matèria de pròrrogues ha de buscar-se a través d'un examen del cas concret atenint-se a la gravetat del delicte imputat i a altres circumstàncies de caràcter subjectiu i objectiu (entre elles el número de la pròrroga que es consideri) tot això a la llum dels principis constitucionals aplicables. Es tracta de trobar quin seria el termini raonable, proporcionat i raonat en un punt d'equilibri entre el dret a la llibertat i la necessitat de la presó provisional. Aquest punt no resulta només d'un raonament constitucional abstracte, sinó del seu acarament amb una situació concreta a la qual s'apliquen els principis constitucionals de caràcter general*".

Si apliquem aquests principis generals al cas que ens ocupa, resulta que el recurrent: a) es pot enfrontar a unes penes que poden oscil·lar, com a mínim, entre 3 anys a 10 anys de presó per raó de la comissió de dos presumptes delictes majors contra la llibertat sexual; b) es troba privat de llibertat des de ara fa uns 9 mesos en base a una disposició legal que no es discuteix (article 108 del Codi de procediment penal); c) la privació de llibertat ha estat prorrogada una sola vegada; i, d) encara està molt lluny d'assolir la meitat de la pena màxima assenyalada al Codi penal pels delictes pels quals ha estat processat segons imposa l'article 108 del Codi de procediment penal. A més a més, de conformitat amb la jurisprudència europea abans esmentada, la instrucció segueix en curs de manera diligent, ja que posteriorment al processament del recurrent, una altra persona ha formulat querella contra l'interessat per fets similars. Per tant, no es pot concloure en una manca de diligència per part de les autoritats judicials com exigeix la causa Buzadji c/ Moldàvia.

Per consegüent, aquestes circumstàncies, conjuminades amb la durada de la presó provisional, ens permeten concloure en una privació de llibertat raonable i proporcionada actualment.

A banda d'aquestes consideracions, tampoc pot escapar a aquest Tribunal -ni a la jurisdicció ordinària- que Andorra es troba obligada a lluitar efectivament i decididament contra totes les formes de violència i, en particular, les violències (físiques o psíquiques) realitzades contra les dones.

Recordem que s'imputa al recurrent, entre d'altres, un presumpte delicte major de violació. I això també comporta l'obligació de traduir en justícia a les persones responsables i, si s'escau, a imposar efectivament les penes previstes legalment (article 5 del Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica, fet a Istanbul l'11 de maig del 2011).

3.7. Les consideracions exposades en els fonaments de dret precedents justifiquen la inadmissió a tràmit del recurs d'empara per manca manifesta del contingut constitucional necessari (article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2024-76-RE presentat per la representació processal del Sr. Patrick Bernal contra l'aute del 13 d'octubre del 2024, dictat per la Secció d'Instrucció 3 de la Batllia, i, contra l'aute del 5 de novembre del mateix any, dictat pel Tribunal de Corts.

2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, a la presidenta del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 20 de desembre del 2024.

Joan Manel Abril Campoy

President

Pere Pastor Vilanova

Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela

Magistrat

Jean-Yves Caullet

Magistrat